

Gedichten en stripverhalen over de oorlog door leerlingen van klas 2 van CSG Het Streek (Ede)

**HET
STREEK**

christelijke scholengemeenschap
voor voortgezet onderwijs

CSG Het Streek | Bovenbuurtweg 1, 6717 XA Ede | tel.: 0318 – 632 505 | loc.bbw@hetstreek.nl

70 JAAR
BEVRIJDING

Dit is een uitgave van CSG Het Streek, locatie Bovenbuurtweg
Ede, april 2015

Maatschappelijke stage H2A en A2C - april 2015

Beste lezer,

Hierbij ontvangt u een boekje met daarin het werk van leerlingen uit havo 2 en atheneum 2 van CSG Het Streek. Deze leerlingen zijn in het kader van hun maatschappelijke stage met hun mentoren bezig geweest met het thema: Vrijheid en Oorlog.

Dit jaar is het 70 jaar geleden dat Nederland bevrijd is. Steeds minder mensen hebben de oorlog zelf meegemaakt. Dat neemt overigens niet weg dat de littekens ervan nog voelbaar kunnen zijn.

Daarnaast worden we elke dag geconfronteerd met beelden van oorlogsgebieden. Het is in het bijzonder voor jongeren belangrijk om stil te staan bij het feit dat het erg kostbaar is om in vrijheid te leven en om te leren hoe je eraan kunt werken om dit te behouden.

Op creatieve wijze hebben de leerlingen uiting gegeven aan hun kijk op de geschiedenis en aan oplossingsrichtingen voor conflicten door middel van verhalen, tekeningen en gedichten.

We hopen dat een ieder in gesprek blijft over dit thema, zodat we met elkaar in vrijheid kunnen blijven leven.

Veel dank aan de mentoren mevrouw Van Karssen en de heer Van Lunteren en natuurlijk aan alle leerlingen die hun bijdragen hebben geleverd.

Ik wens u allen veel leesplezier!

Annette Cillekens- van Zwieten

Teamleider CSG Het Streek, klas 2/3 HAG

In het kader van de maatschappelijke stage en het feit dat we in het schooljaar 2014-2015 stil staan bij 70 jaar bevrijding, kregen de leerlingen van de klassen H2A en A2C de opdracht om een gedicht te schrijven of een stripverhaal te vervaardigen. Doel was hen na te laten denken over wat vrijheid inhoudt en welke offers daarvoor zijn betaald - met name in de periode september 1944 - april 1944.

Als voorbereiding bezochten beide klassen in een geschiedenisles het monument aan de Parkweg te Ede dat de herinnering de burgerslachtoffers van het bombardement van 17 september 1944 levend houdt. Niet alleen zochten we naar de oudste en jongste slachtoffers op het monument, maar ook keken we ter plaatse naar vooroorlogse foto's van de wijk, opnamen van het bombardement en de foto's die de verwoestingen toonden.

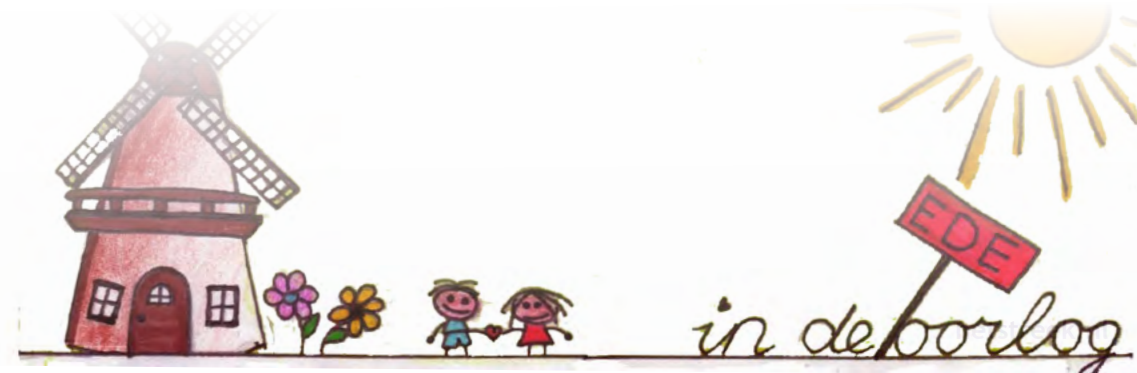
Na dit bezoek bekeken de leerlingen een aflevering van het tv-programma 'Oorlogsgeheimen' over mogelijk verraad in een Bennekomse verzetsgroep. Zo kwam de oorlog ook vanuit Bennekom dichterbij en werd er in de les nog beeldmateriaal getoond van de gemeente Ede tijdens de Tweede Wereldoorlog.

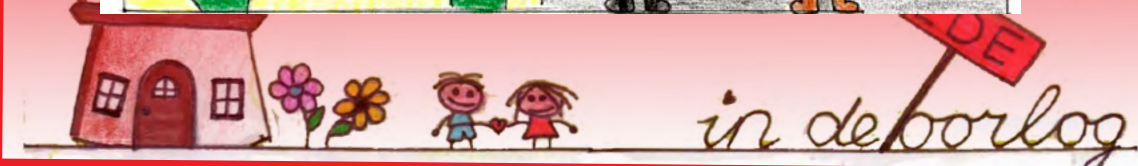
Bij het vervaardigen van de strips stelden aardrijkskunde docente en mentrix van H2A, Sandra van Karssen, en ik twee voorwaarden. Een herkenbaar lokaal landschapkenmerk (Doesburgermolen, Schaapskooi, Ginkelse Heide) moest terugkomen in het verhaal. Ook moest het verhaal enigszins historisch juist zijn. Toch wilden we de leerlingen ook niet te veel begrenzen in hun creatieve benadering van de opdracht.

Het resultaat volgt op de volgende bladzijden.

Frank van Lunteren

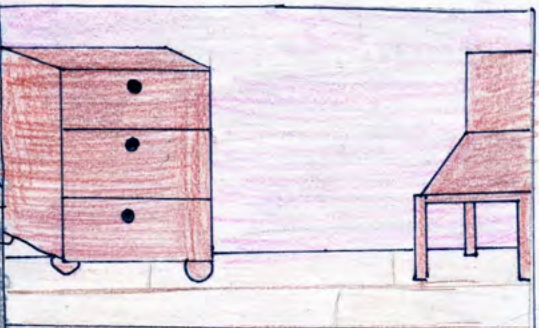
Mentor A2C

De Joden by de Doesburgerdyk zyn opgepakt!

Wim gaat zoeken in het archief

Hij vindt een lijst....

Joden Doesburgerdyk 2-6-1944
Esther Meinder Westenbork

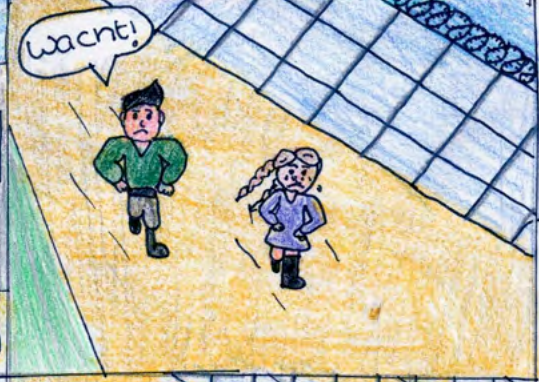

Drenthe

op naar Westenbork

wat doe jy hier?!

Wacht!

Ik hou van je!

ik ga je helpen metontsnappen, dan gaan we samen weg

mam en pap wil ik niet achterlaten maar toch ga ik mee met wim...

MAM!
PAP!
NEE!

Die
Die avond....

snel! Ren!

Bedankt voor alles

ik hou van je, ik wil je niet kwijt.

BOEM

Voor altijd Samen....

THE END

4 made by: Melissa, Sarah, Debora & Lisette

Vrijheid

Vrijheid is een wonder, ervaar het als bijzonder.

Vrijheid is spelen op straat, niet te hoeven kijken waar de bom heen gaat.

*In vrijheid mag je zijn wie je bent, hoef je geen Jodenster te dragen
mag je zeggen wat je wilt en vragen.*

Vrijheid is als een vlam, verspreid het vuur.

Maar laat het niet doven dan is het geluk van korte duur.

**Als je leeft in vrijheid is dat doodgewoon,
maar vanzelfsprekend is het niet dus draag het als een kroon.**

Anna Deemter

Oorlog,

Die tijd moet verschrikkelijk zijn geweest, niet alleen bij de joden maar ook in Ede vielen er veel doden. De Duitsers hadden de macht, de anderen zaten te huilen want zij moesten schuilen. Na al de pijn en het verdriet kwam er een einde aan het geschied. **De oorlog was afgelopen maar al de pijn en de gedachtes bleven voor altijd daar.**

Sander Witteveen H2A

*Nederland is een land met veel vrijheid
en vele Nederlanders kennen ook de gastvrijheid.*

**Het is een goed land om te leven,
dat wil ik iedereen meegeven.**

**De vrijheid die je hebt op dit stukje aarde,
is van onschatbare waarde.**

Je kunt zoveel dingen doen,

Al is het in het voor of na seizoen.

Je kan er altijd op uit,

Dan hoor je vogels met een mooi gefluit.

Geniet van je vrijheid,

Want het brengt je veel blijheid.

Bachtyar Mustafa en Stef Ubels H2A

De bommen die vallen,

De bommen die knallen.

Maar daar zijn de bevrijders,

Het zijn echte strijders.

Ze geven onze vrijheid terug,

En jagen op de bezetters, als spinnen op een mug.

De Duitsers die zich overgeven,

Die de hele wereld hebben doen beven.

Maar dankzij het machtige verzet,

Zijn wij in vrijheid gezet.

Na de oorlog, de Berlijnse Muur,

Die Oost-Duitsland zet in het vuur.

Maar nu, 75 jaar later na het begin,

Voelt geen enkel land zich meer of min.

Iedereen is gelijk,

Als je dat beseft, ben je een koning te rijk,

Lenie van Es H2A

Vrijheid is...

... Niet gedwongen worden

Te kunnen gaan en staan waar je wilt

Niet lang en zwaar werk moeten doen, ongewild

... Te kunnen roepen en zeggen wat je wilt

Vrijheid van meningsuiting

Niet na te hoeven denken over de consequenties, zoals opsluiting

... Te kunnen en mogen zijn wie je bent

Hetero, homo, blank, zwart, christen, moslim, dik, dun, arm of rijk

Het maakt niet uit, want iedereen is gelijk

Vrijheid is...

... iets wat zo gewoon is geworden

Iets waar mensen niet meer bij nadenken

Deze vrijheid kan je je nu haast niet meer wegdenken

Wees dankbaar voor de vrijheid waarin je nu leeft

Het nieuws herinnert ons eraan dat niet iedereen die heeft

Judith Houtman H2A

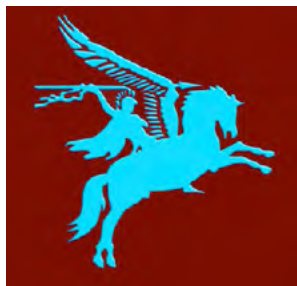
De stad is stil, de straten kil
 Joden, homo's en lesbiennes waren verkeerd,
 Dat werd mij geleerd.
 Oorlog is een ramp,
 Duizend mensen naar een kamp.
 Ligt de dood nu voor de hand,
 Schuiven ze ons gewoon aan de kant ?
 Ze dropte pakketjes op de hei,
 Met eten erin wat waren we blij
 Maar dat was niet voor lang,
 Want Hitler had een plan..
 naar Auschwitz met de trein,
 Niks was daar fijn.
 niet voor school of vakantieoord,
 we moesten daar hard werken of werden vermoord.
 Al die joden al die doden
 het was verschrikkelijk die periode.
 Naar de douche gebracht helemaal bloot
 En daar binnen werd ik gedood
 Uiteindelijk werden we wel bevrijd,
 Maar ik deed toen niet meer mee met de strijd...

Julia van den Heuvel en Naomi van Wolfswinkel H2A

In Ede was het waar het vuur,
op huizen landde voor korte duur.
Het luchtalarm werd niet geactiveerd
en daarom werd die dag niet geëerd.
Want negenenzestig werden gedood,
al dit wegens hoge nood.

Waarom al dit wrede geweld?
Omdat dit ieders harten kwelt?

Max Neerken H2A

VRIJHEID

Wat is vrijheid?
Vrijheid is een vogel
die vliegt in de lucht,
**Vrijheid is een hond
die los rent
van zijn lijn bevrijdt**

Sander de Klerk H2A

VRIJHEID

Vrijheid is zelf weten wat je doet
Niet dat je van iemand allemaal soorten dingen moet
Vrijheid is niet verstoppen voor mensen die je willen doden
Dat deden de Duitsers anders wel met de joden
De joden hadden dus geen vrijheid
Vrijheid is jezelf aan iedereen kunnen laten zien.
Dat is vrijheid

Chris Pool H2A

Sharon Blog, Jelisa Diesman, Meike Sportel en Lise van der Zwan A2C

Als aasgieren vliegen de Duitse bommenwerpers over onze dorpen en steden om elk laatste stukje Nederland te verwoesten, het is als een nachtmerrie waar ik maar niet uit wakker word.

Het gevoel om machteloos te zijn maakt me zo depressief, dat je niks kunt doen om de Duitsers het land uit te krijgen.

Voor mij is de oorlog ook een hele eenzame tijd want bijna al mijn vriendjes en vriendinnetjes zijn meegenomen door de Duitsers omdat ze joods zijn, ik weet niet waar ze nu zijn maar ik denk niet dat ik ze ooit nog terug zal zien.

Wat is oorlog toch naar, we hebben niks meer en ik vraag me af of we ooit nog iets gaan krijgen.

Jesse Meijering H2A

Bommen vallen.

Niet een maar hele aantallen.

Huizen zijn aan de grond gelijk gemaakt.

En kijk hoe kaal, dit is toch niet normaal.

De mensen willen vrijheid een leven zonder angst.

maar de leiders willen winnen en zullen als het moet zo weer opnieuw beginnen.

Marit Smit H2A

De oorlog is als een litteken

Het gaat nooit snel weg

Maar het laat iets achter

iets dat blijft

iets dat je raakt

en niet verloren gaat

De vrijheid

Als een litteken op je huid

Nu lijkt het niet bijzonder

Maar als je heel goed kijkt

Dan zie je echt een wonder

iets dat altijd bij je blijft

Julia Ribbens en Iris Agterberg H2A

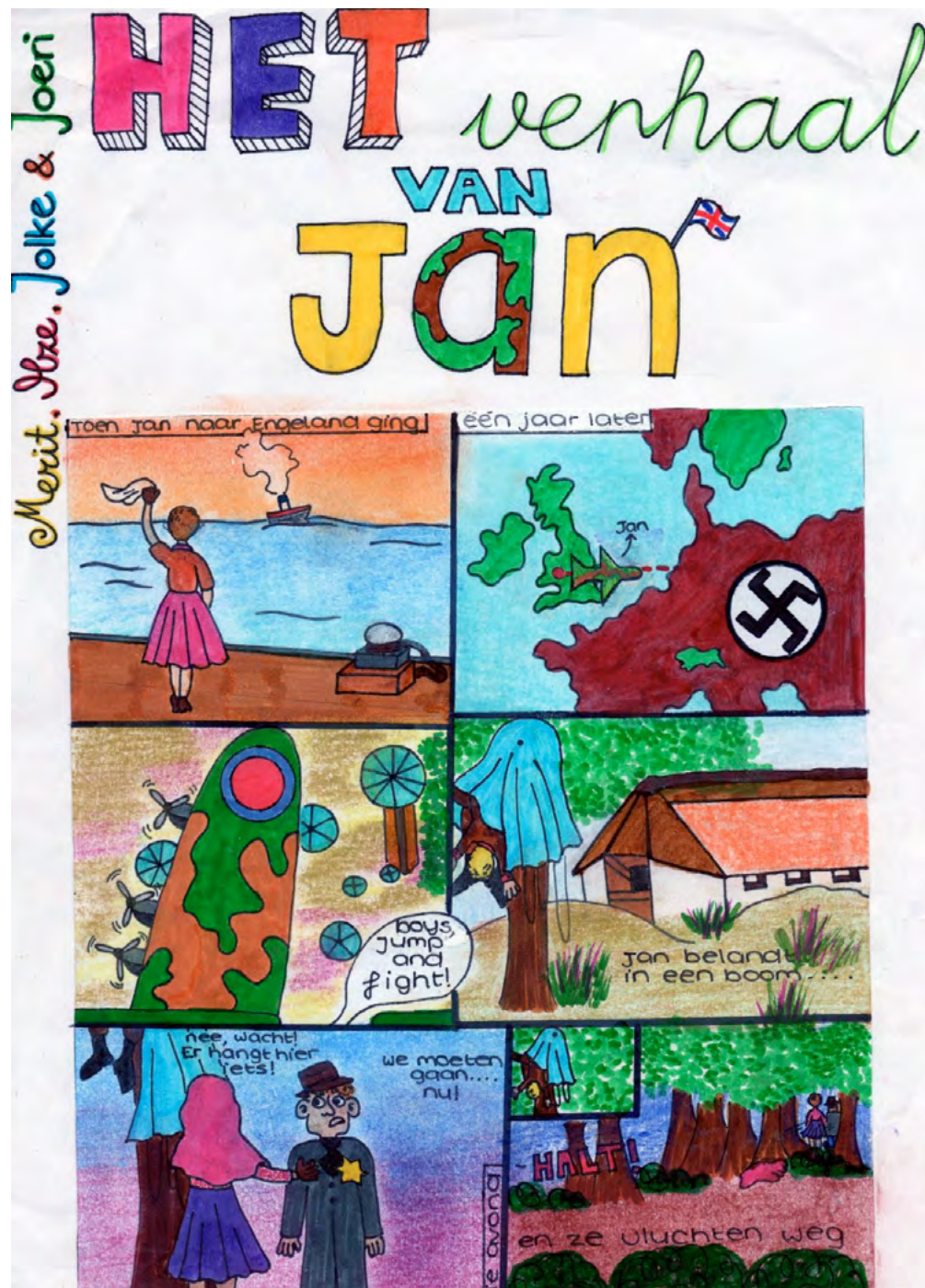
Vrijheid

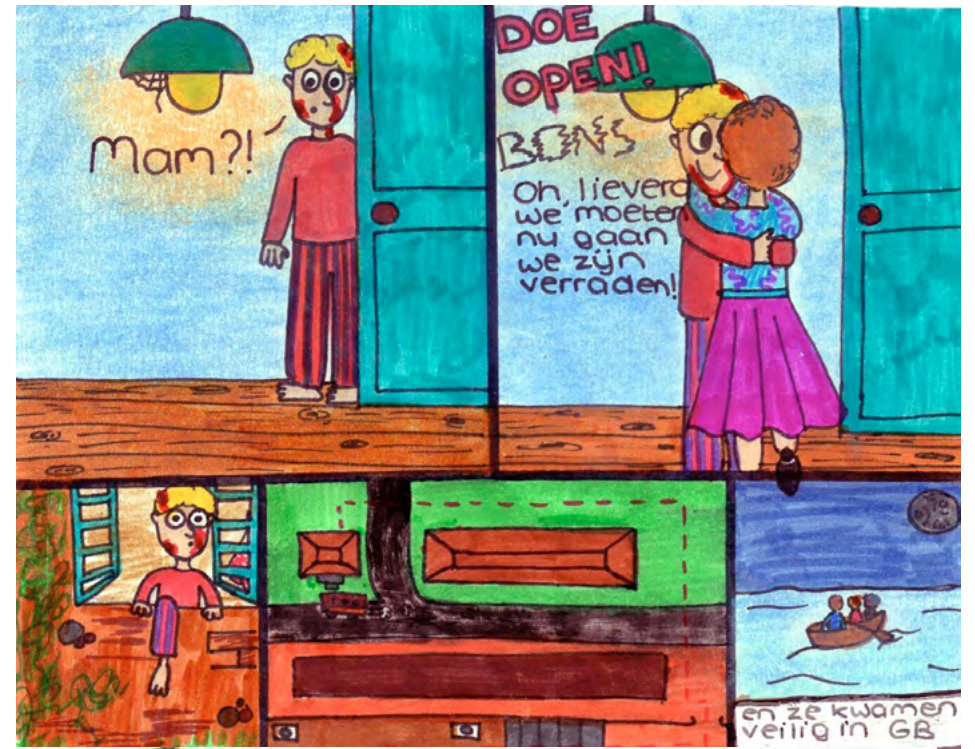
Het is als een vrije vogel in de lucht.
Als een snelle vogelvlucht.
Van een sneeuwlokje in de kou,
de bevrjders komen gauw.
Dat is vrijheid, ook in het geloof.
Je zal zelf mogen kiezen, je hebt
niks te verliezen.
Als een roofvogel je prooi mogen vangen.
Je hoeft niet steeds naar je doel te
verlangen. Als je vrij bent hoef je niet
tegen gehouden te worden.

Dit is vrijheid en blijf er van genieten.
Maar word alsjeblieft geen Duitser die
op Joden gaat schieten!

Vrijheid is jezelf zijn, zonder het lijden
van pijn.
Maar niet iedereen is vrij. Als je het journaal
kijkt, ben je er zelf bij.
Denk ook aan een ander, niet alleen
aan jezelf. Dan zal je de vrijheid krijgen.
Daar over zal ik niet zwijgen.

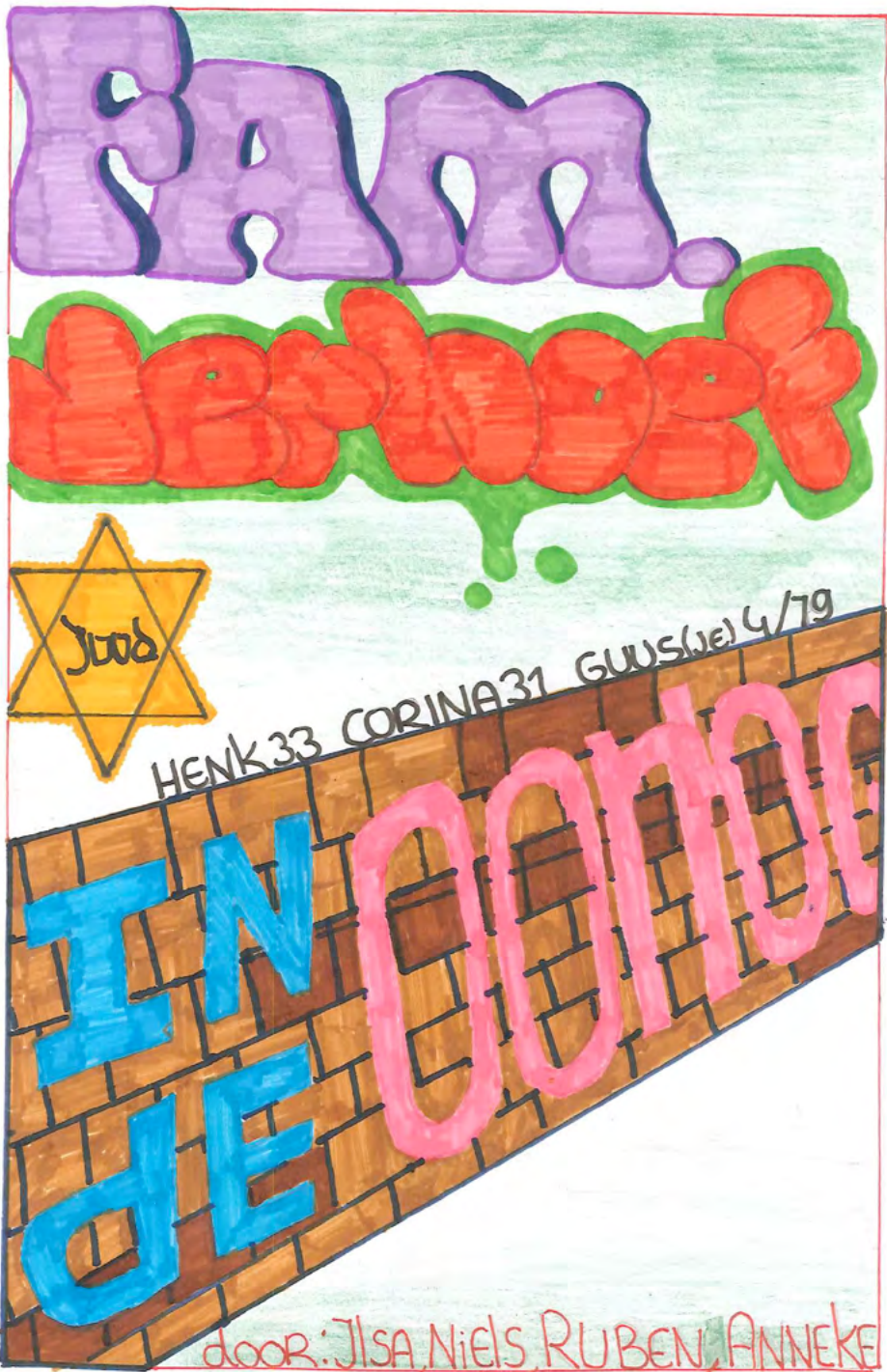
Eva-Julie Jolink H2A

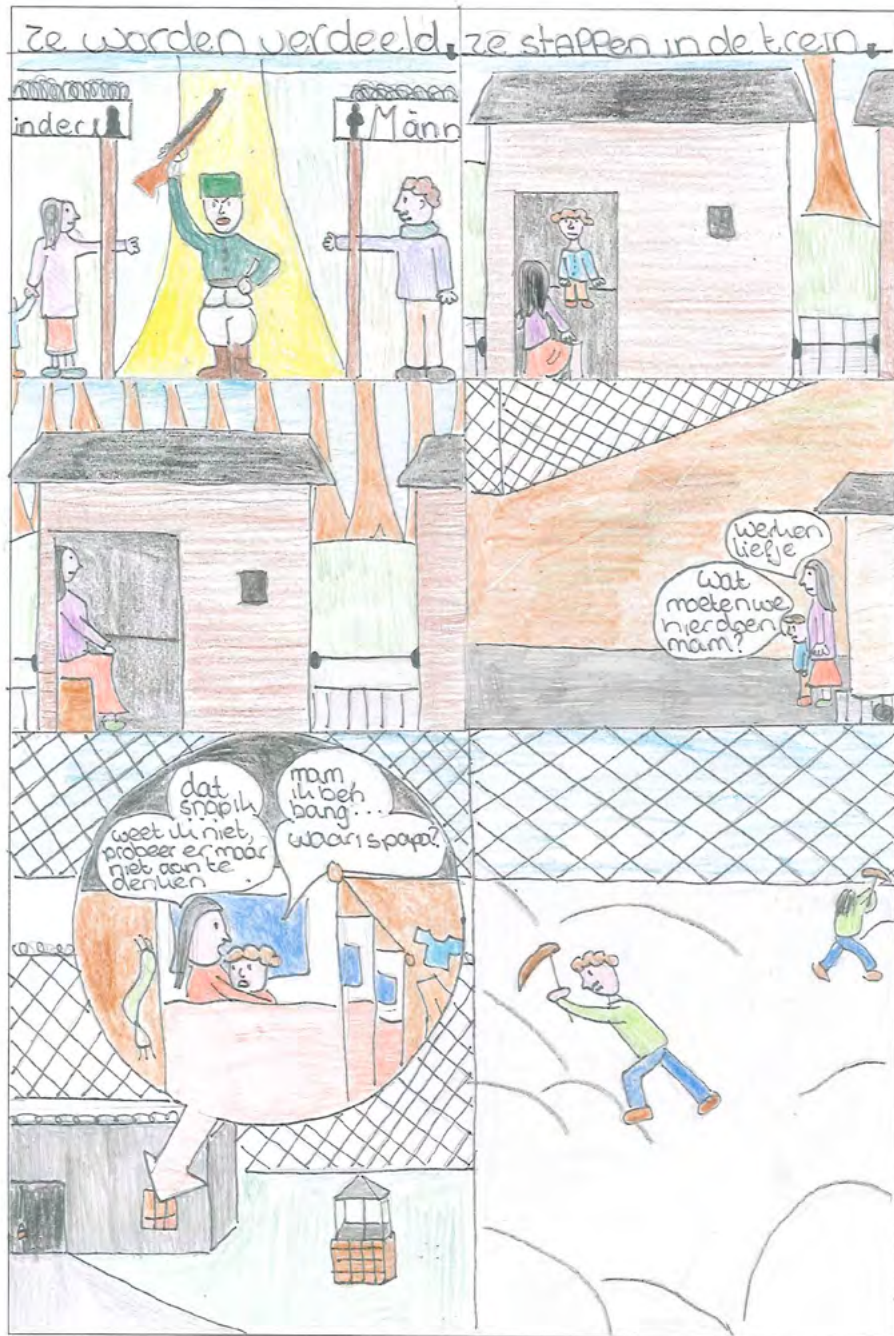
Einde

Joeri Hardeman, Ilze de Leeuw, Jolke Mulder en Merit Wien A2C

← 22

→ 23

Niels Bogers, Ruben van Harn, Anneke Kelderman, Ilsa Lameris A2C

Scenario van een stripverhaal van A2C

hetstreek.nl

Van luchtlandingen tot de bevrijding

17 September 1944 - 17 april 1945

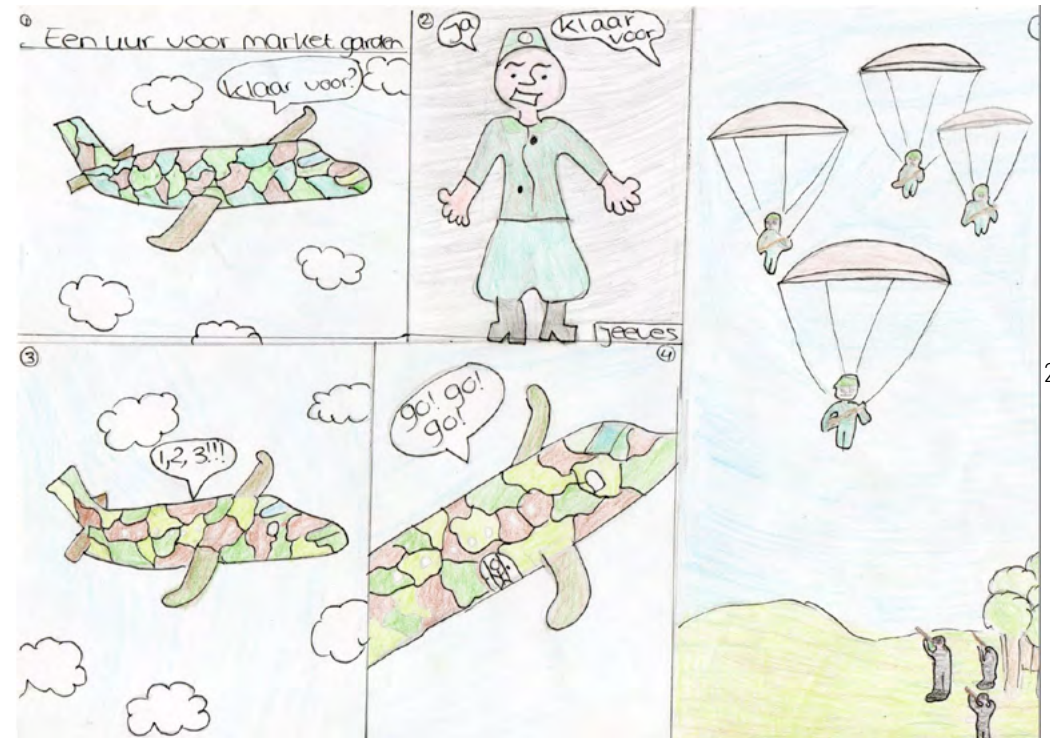
Op 17 september kwamen veel er veel geallieerde vliegtuigen over Ede heen en lieten per ongeluk ook bommen op de Parkweg in Ede vallen. Later bleek dat er 69 mensen bij overleden waren. Het duurde nog geen twee uren voordat er nieuwe vliegtuigen kwamen. Er kwamen heel veel Engelse parachutisten en zweefvliegtuigen naar beneden van de 1ste Britse Airborne Divisie. Ze landden op de Heelsumse Heide en de dag erna ook op de Ginkelse Heide in de buurt van de schaapskooi. Dit was een onderdeel van Operatie Market Garden, waarbij Nederland zou worden bevrijd.

De geallieerden kwamen uit Engeland en waren vanuit België op weg met tanks naar Nederland. De parachutisten wilden belangrijke bruggen veroveren voor het leger uit het zuiden, maar bij Arnhem liep het mis. De Duitse tegenstand was veel te sterk en na negen dagen van hard vechten was de strijd verloren door de Engelsen en Polen. De meeste slachtoffers liggen in Oosterbeek begraven.

Verzetsmensen uit Ede en Bennekom hebben toen ook tientallen soldaten verborgen en bij operatie Pegasus in oktober 1944 geholpen om over de Rijn te vluchten. Maar een tweede keer ging het mis in november. Toen konden de Duitsers de meeste Engelsen gevangen nemen.

Voor de inwoners van de gemeente Ede volgden zware maanden, want er was weinig eten en Bennekom moest ook evacueren. Gelukkig hoorden de inwoners van Ede op 17 april 1945 het geluid van tanks en kanonnen! Over de Ginkelse Heide kwamen de bevrijders Ede binnen. De oorlog was na een half jaar eindelijk voorbij!!

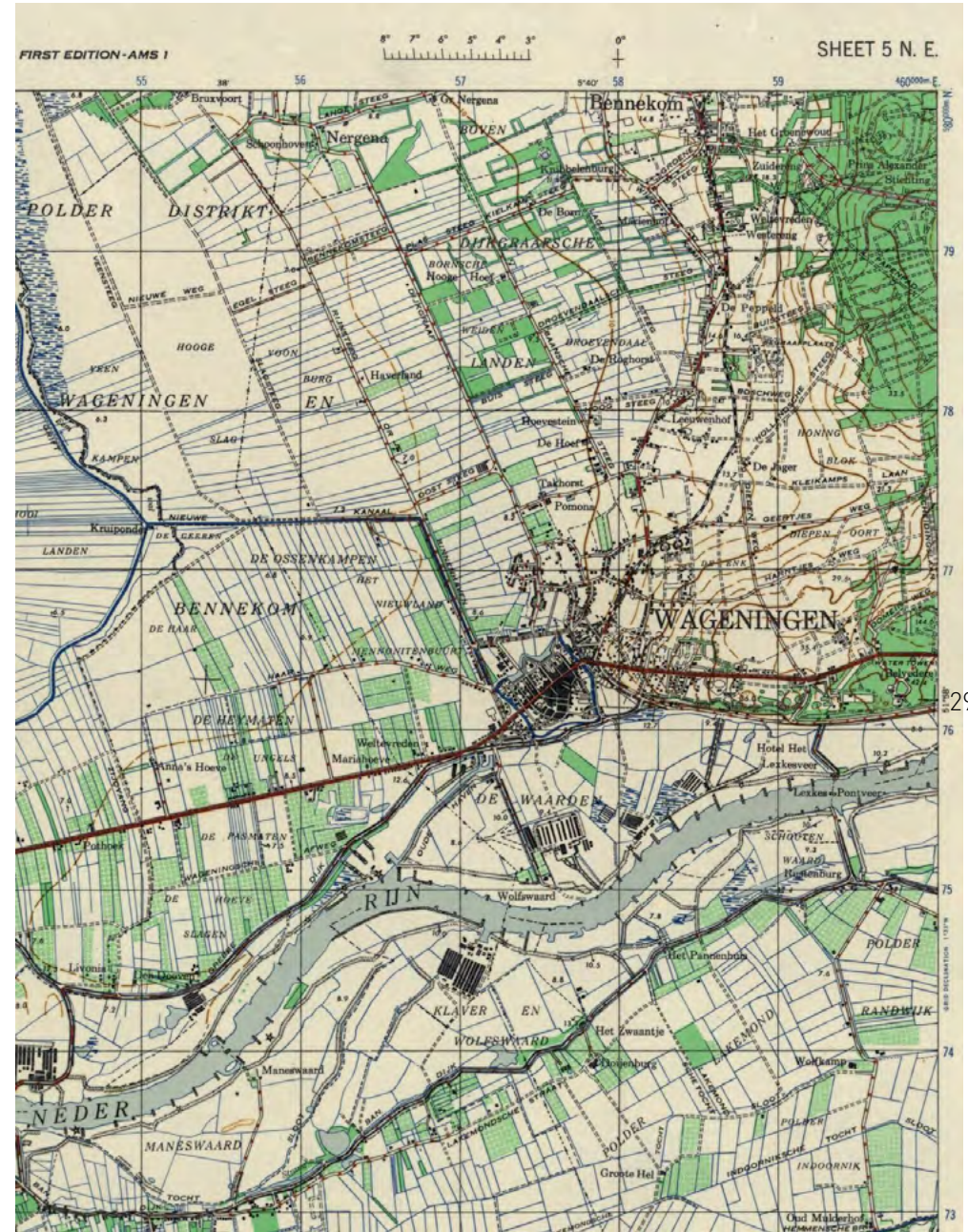
Simon de Bruijne H2A

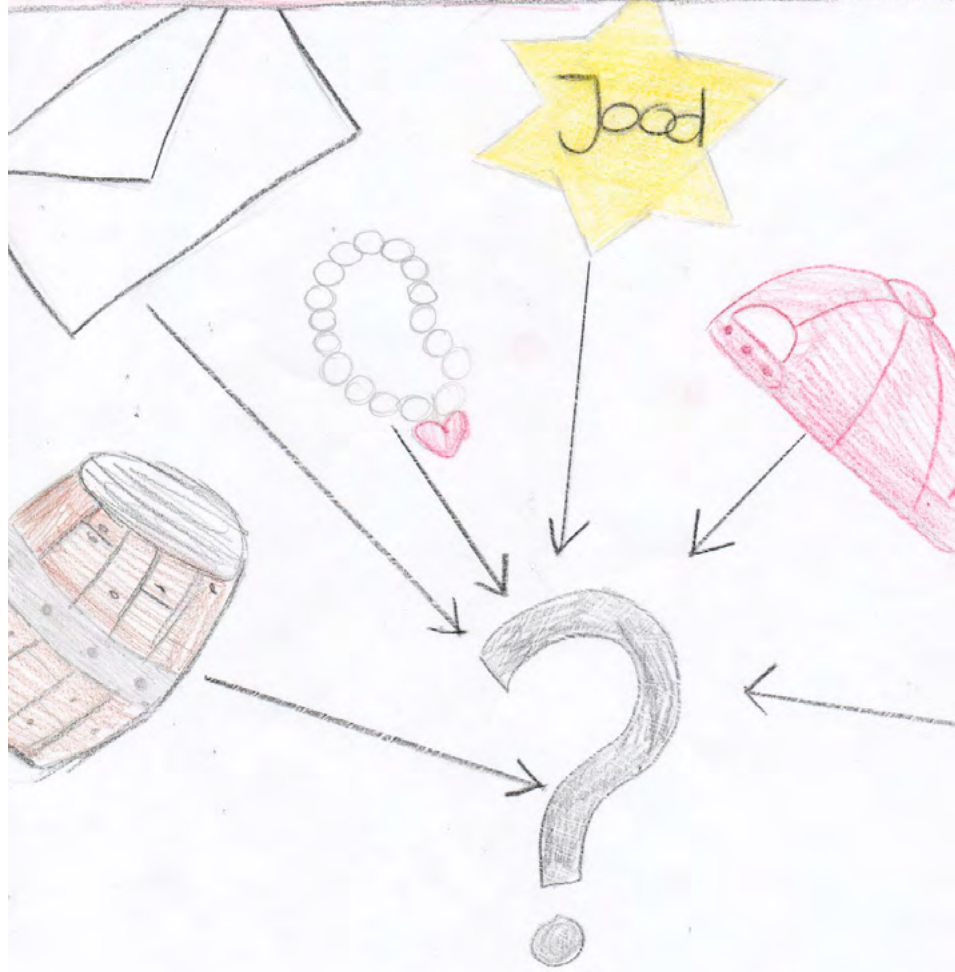
Linde Bakker, Rik van der Meulen, Max van Schaik en Sanne Schilperoord AZC

28

Detail uit een geallieerde stafkaart (schaal 1:25.000) die in september 1944 werd gebruikt met daarop Bennekom en Wageningen.

De Onderduiker

door: Jente, Furkan, Lars en Daphne

Tweede Wereldoorlog

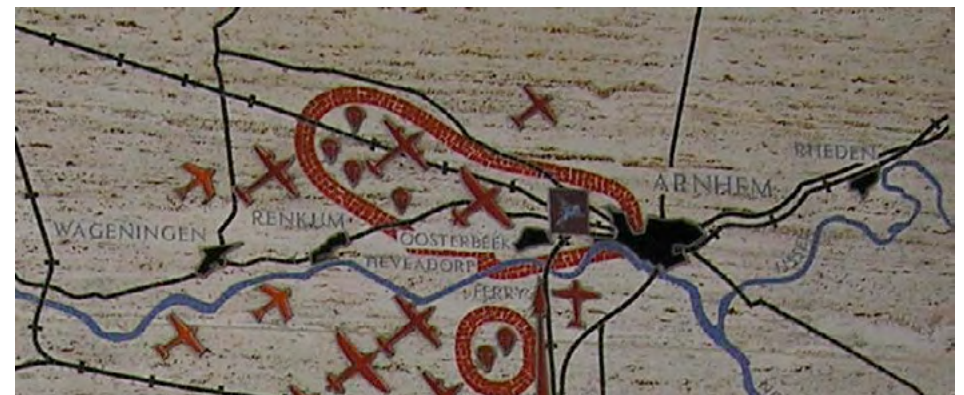
Oorlog, die tijd moet verschrikkelijk zijn geweest,
niet alleen voor de joden,
Oorlog, het was als een beest.
waarom moesten er zoveel doden?

Ze wisten iedereen te vinden,
zoveel macht,
door regen en winden,
het gaf de Duitsers steeds meer kracht.

Al die bommen en schoten,
jaren onderdrukking,
in het midden van de twintigste eeuw,
één grote mislukking.

Dit mag niet nog een keer gebeuren,
voor altijd vrede,
de wereld hoort in kleuren,
voor eens en altijd, in het heden.

Erwout van Beek H2A

De Luchtlanding 1944 Blz.1

34

De Luchtlanding 1944 Blz.2

35

Jesse Brunekreeft, Pepijn Geertriks, Dylan Loewe en David Zuihof AZC

**HET
STREEK**

christelijke scholengemeenschap
voor voortgezet onderwijs

